

NAPREJ

Glasiló jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravníštvo v Ljubljani, Francíškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrí leta K 10'50, za mesec K 3'50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna petít vrstica 30 v; pogojen prostor K 1'—; razglasi in poslano vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Jugoslovanska socialna demokracija in naše narodno jedinstvo.

Jugoslovanska socialna demokracija, kot stranka revolucionarnega proletariata in širokih narodnih mas v jugoslovanskih deželah, ni nikdar oporekala ali preprečala zgodovinskega značaja problema našega narodnega osvobodjenja in ujedinjenja. Takega duševnega razpoloženja, ki ne bi hodil v tem pravcu, ni bilo nikdar v njeni sredini, in ga vobče tudi ne more biti. Kaj bi značilo oporekanje in preprečevanje tako važnega vprašanja drugega kot zaviranje istnega obstanka kot demokratične in revolucionarne stranke?

Vsekako se tak pogrešek z naše strani pod nobeno ceno ne sme dopustiti. Ne smemo zapirajoči pred problemi in potrebami stvarnega življenja, kajti to bi bilo usodno za naše politično delovanje. S tem bi dokazali, da nimamo zmisla za stvarno življenje: Bili bi v življenju izven življenja!

Ako je ono, kar vedno trdimo, res: da namreč socializem ni hladna, mrtva dogma, marveč živa sila, ki deluje v pravcu družabnega napredka, da ni le teorija, temveč tudi realno gibanje ljudskega življenja v pravcu celote in edinstva — potem je tudi res: da je naša dolžnost, rešiti in spraviti s poti vse, kar ovira gradbo te celote in tega edinstva, kajti s tem gradimo in razvijamo obenem predpogoje za socializem.

V tej luči moramo motriti tudi načelo našega osvobodjenja in ujedinjenja. Pozdravljamo to veliko zgodovinsko in kulturno delo, ki nas je stalo mnogo žrtev kot enega najvažnejših pogojev gospodarskega in kulturnega napredka našega naroda, in s tem tudi okrepitve razrednega boja proletariata, čigar zadnji cilj je: poraz kapitalizma — zmaga socializma. Toda, isti mah izjavljamo, da nimamo nič skupnega z ideologijo buržoazijskega revolucionarnega nacionalizma, »pammacionalizma« Macinija in drugih velikih nacionalnih revolucionarjev, ki vidijo v nacionalnem osvobodjenju in ujedinjenju svoj edini, zadnji cilj, temveč nasprotno, da živimo v tradicijah in idejah revolucionarnega socializma Karla Marksa, in da v naših očeh nacionalno ujedinjenje, samo po sebi ni cilj naših revolucionarnih teženj, temveč le sredstvo za dosego našega revolucionarnega cilja.

Logični zaključek tega je: da je ideologija buržoazijskega revolucionarnega nacionalizma izčrpana z dosego svojega zadnjega cilja — nacionalnega ujedinjenja. Jugoslovanska buržoazija je dosegla ono, po čemer je težila stoletja: postala je gospodar v svoji hiši — sedaj mora svobodno in brez zapreke organizirati svojo polno razredno vladavino. Jugoslovanska buržoazija je umevala naše nacionalne ujedinjenje vedno le kot predpogoj cilja, da pride do polne moči in oblasti nad narodom in da osigura svojo neomejeno razredno vladavino. Ta skrb je v tolikim eri geslo današnjih buržoazijskih strank in grup v vseh jugoslovanskih deželah, da se nas resnično loteva strah: da je veliko delo našega nacionalnega edinstva prišlo v male roke, ki niso sposobne, da ga izvedejo. Naša buržoazija nas sedaj prav tako ujedinjuje, kot nas je stari režim delil. Politika, ki jo ona danes vodi, je kulminacija brezglavosti, neodločnosti in poganjanj, pa tudi nejasne orientiranosti. Ta politika je slepa in ne vidi onega, kar je glavno, ne razume tega, kar je najvažnejšega.

Toda temu pojavu se ne moremo in tudi ne smemo čuditi. Jugoslovanska buržoazija je bila vedno taka: nesposobna, da bi delovala vsaj za stvari, ki so neposredno njene in v njenem lastnem interesu. Kako neodločna in zmešana je bila vedno, nam kaže najbolje zgodovina njene politične minulosti.

To je del govora, ki ga je imel hrvaški sodrug Milojkovič pred kratkim v Sarajevu. Njegova izvajanja so zanimiva, ker osvetljujejo namen in delo tistih »narodnih predstaviteljev« — nikakor ne zastopnikov — ki so postali gospodarji nad našim ujedinjenjem in našo mlado državo. Delavstvo in proletariát vobče — in jugoslovanski proletariát tvori 90 odstotkov vsega prebivalstva države SHS — ne moreta zaupati vanje, zato gledata s strahom v bodočnost. Ne pozabimo, da se snuje močan blok buržoazijskih strank, ki si ustvarja za močno podlago ogromni kapital bank in razvijajoče se industrije. Jugoslovanska socialna demokracija mora podesetoriti svoje organizatorično politično in strokovno delo in delati z vsemi močmi na to, da se uzpostavi nova Internacionala. Vsi, ki verujete v socializem, in verovati moramo vanj vsi, ki nismo slepi in ki nismo pozabili, da je bila ruska revolucija mogoča, strnite se v vrste revolucionarnih borcev, in kadar pride vaša doba, pa pogumno in samozavestno magari za barikade. Danes ne verujemo več v evolucijo, naš cilj je revolucija.

Dvignimo narod moralno!

Skandalozno pijančevanje in razgrajanje je — vsled protesta vseh ljubljanskih dnevnikov in vsled vladnih odredb — zadnje dni nekoliko ponehalo. A s tem trenutnim in prisiljenim uspehom se nikakor ne smemo zadovoljiti. Narod moramo moralno dvigniti! Vzgojiti ga moramo, da se ne bo bal samo stražnika in ječe, marveč da se bo znal sam brzdati in vladati. To je sedaj naša velika in lepa naloga. Načrt za to narodno vzgojo se bo napravil v nedeljo na jugoslovanskem Taboru Svete vojske (v veliki dvorani Uniona). Slovenci, Hrvatje in Srbi si hočemo v to plemenito svrho roke podati.

Zborovanje se prične ob 9. uri popoldne in se po opoldanskem odmoru nadaljuje ob 3. uri popoldne. V programu se je izvršilo nekoliko sprememb, in je sedaj razpored govorov sledeči: Prvi: Da bomo narod poštenjakov; učitelj Engelbert Gangl: Vzgoja naroda; profesor J. Vesenják: O temeljih narodne vzgoje; učiteljica gospa Marica Koželj: Vzgoja mladine k treznosti; P. Jeronim Tomac, kapucin z Reke: Hrvatska »Sveta vojska«; dr. Drago Perović, vseučiliški profesor v Zagrebu: »Društvo apstinencata« med Hrvati; srbski častnik Mihajlo Živančević: Alkoholizem i uživanje života; dr. Gregorij Žerjav, podpredsednik narodne vlade: Alkoholizem in zakonodaja v Jugoslaviji; dr. Alojzij Zalokar: Treznost in nravnost — pogoj zdravega narodnega naraščanja; gospa Ivanka Klemenčič: Nravnost in žena; Albin Prepeluh, poverjenik narodne vlade: Mir med nami; župnik in pisatelj Franc Finžgar: Sklepni govor.

Vabimo in pozivljamo na tabor rodoljube vseh slojev in vseh strank brez razlike. Vabimo predvsem razumništvo, ki je dolžno ljudstvu kazati pot, naj pokaže, da razume, v čem je pravi narodni napredek. Vabimo zlasti učiteljsstvo, kateremu v roke dan je naraščaj našega naroda, da ga vzgoji v »narod poštenjakov«. Vabimo delavstvo vseh vrst, ker le trezno delavstvo si bo znalo izvojevati in varovati svoje pravice. Vabimo vse razumne ljudi z dežele, da bodo potem v svojih krajih širili naše osrečujoče ideje. Vabimo in pozivljamo vsa naša društva, ki imajo poklic in nalogo širiti med ljudstvom pravo prosveto, naj pošljejo na tabor svoje zastopnike! Pridite v velikem številu, kakor zahteva resnoba časa in resnoba našega stermljenja! Gre se za to, da položimo zdrav in krepak temelj srečnemu življenju v Jugoslaviji.

(Op. uredn.: Abstinenčno gibanje je velikega pomena, zato priporočamo, da se ga

tudi delavstvo udeleži in potem dela v zmislu abstinence med narodom.)

Ljudsko izobraževalno društvo Akademija v Ljubljani.

priredi naslednje kurze v zimskem tečaju:

I. Higijena: 1. dr. Alojzij Zalokar, zdravnik: Ženska higijena; dvakrat na teden od 6. do 7. zvečer, na realni gimnaziji. Doba 8 tednov. Začetek februarja. Enkratna vstopnina 20 K. 2. Dr. Matija Ambrožič: zdravnik: o negi in prehrani dojenčka. V torek in petek od 7. do 8. zvečer v realki. Doba 6 tednov. Začetek 4. februarja. Enkratna vstopnina 20 K.

II. Astronomija: 3. Dr. Pavel Grošelj, profesor: Poljudna astronomija. Dvakrat na teden od 8 1/2. do 9. zvečer v realki. Enkratna vstopnina 20 K.

III. Matematika: 4. Fran Jeran, profesor: a) praktično zemljemerstvo; (s posebnim oziranjem na ljudsko-šolsko učiteljstvo). Ponedeljek in četrtek od 6. do 7. in pol zvečer v realki. Začetek 23. prosinca. Mesečnina 5 K. 6. Fabjančič, profesor: srbohrvaščina. V torek in petek od 6. do pol 8. zvečer v realki. Začetek 24. prosinca. Mesečnina 5 K. 7. Dr. Gregorin, profesor: francoščina. V ponedeljek in četrtek od 6 do pol 8. zvečer v realki. Začetek 20. prosinca. Mesečnina K 5. 9. Fabjančič, profesor, francoščina. V sredo in soboto od 6. do pol 8. zvečer v realki. Začetek 22. prosinca. Mesečnina K 5. Priglasil k omenjenim tečajem se sprejemajo samo v pisarni »Akademije« v Simon Gregorčičevi knjižnici, Wolfova ul. št. 10/I. nadst. Uradne ure vsak dan razen nedelj in praznikov od 11. do 1. ure popoldan. Pri kurzi pod 1 do 4 more dovoliti odbor v slučaju nujne potrebe delno ali popolno oprostitev. Poslušalci jezikovnih tečajev bodo razvrščeni po starosti in predizobrazbi. Jezikovni kurzi bodo trajali do meseca maja. Morebitne izpremembe in označba prostora in časa kurzov bo naznanjena po časopisih. Vsa pojasnila daje tudi pisarna. — Odbor.

Politični pregled.

— Protestna nota zaradi dogodkov na Koroškem. Ljubljanski kor. urad objavlja protestno noto, ki jo je NV SHS v Ljubljani dne 16. t. m. poslala državnemu uradu za zunanje zadeve na Dunaju. V tej noti opozarja NV zunanje ministrstvo na Dunaju na mednarodne kršitve nemške vojske na Koroškem in navaja zglede, ki utemeljujejo protestno noto. Nemci so počenjali na Koroškem razna razbojništva, grozodejstva in zagrešili neštete protipostavnosti, za kar jih je podpiralo tudi mesto Dunaj in druge nemške kronovine. Izrabljali so premirje in ogrožali življenje slovenskega življa na Koroškem. — Podpisan: predsednik Pogačnik.

— Komisar države SHS pri avstro-ogrski banki. Ker sta čehoslovaška republika in poljska država že imenovali svoje posebne komisarje pri avstro-ogrski banki, ki bodo do definitivne likvidacije banke prisostvovali sejam upravnega odbora in varovali interese svojih držav, je tudi finančni minister države SHS imenoval gospođa dr. Miroslava Ploja, bivšega senatnega predsednika pri upravnem sodišču na Dunaju za komisarja kraljevine SHS pri avstro-ogrski banki na Dunaju.

— Imenovanje v finančnem ministrstvu. Belgrad, 16. januarja. (Lj. k. u.) Jugoslov. tisk. urad poroča: Finančni minister je poklical v službovanje v finančno ministrstvo dr. Cvetka Gregoriča, finančnega svetnika pri poverjeništvu za finance v Ljubljani in Ivana Klemenčiča, ministeralnega podtajnika pri bivšem ministrstvu za socialno oskrbo na Dunaju.

— »Narodni Listy« za internacionalizacijo Donave. Praga, 16. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V članku o donavskem vprašanju zahtevajo »Narodni Listy« internacionalizacijo Donave.

— **Likvidacija Imerja bivše Avstro-Ogrske.** Beograd, 16. januarja. (Lj. k. u.) Jugoslov. tisk. urad poroča: Na predlog konzularne agenture SHS na Dunaju in po naročilu ministrskega sveta je imenoval finančni minister posebno komisijo za likvidacijo premoženja bivše avstro-ogrške monarhije in enako komisijo za likvidacijo bivše vojvodine štajerske. Za predsednika prve komisije je imenoval finančni minister dr. Miroslava Ptoja, za namestnika dr. Otona Frangeša. Za predsednika druge komisije pa je imenovan dosedanj poverjenik za finance pri Narodni vladi v Ljubljani dr. Vekoslav Kukovec.

— **Srbska radikalna stranka.** Beograd, 16. jan. (Lj. k. u.) (Slabo čitljiva brzjavka.) Današnja »Samouprava« piše: »Obzo.« objavlja članek o politiki gospoda Pašića in radikalne stranke v vprašanju državnega edinstva in skuša radikalno stranko prikazati kot nosilko velikosrbske misli in protivnico srbsko-hrvatske edinstvenosti. — V koliko so radikalni političarji gledali na rešenje narodnega vprašanja, odseva iz dejstva, da se je dne 1. decembra v kraljevem dvoru izvršilo ujedinenje vseh treh plemen naše zemlje, in to v dobi, ko je vse vladne posle v Belgradu opravljala četvorica ministrov, pripadajočih homogeni radikalni vladi, ki jo je bil Pašić sestavil junija 1917. na Krfu. Ko je takrat iz Zagreba v Belgrad dospelo odposlanstvo Narodnega vječa, tamkaj še ni bilo novih ministrov, niti še niso bili prevzeli svojih dolžnosti. Kdo je radikalne ministre sili v to, da naj ne delajo za ostvarjenje Velike Srbije, nego za ujedinenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev? Kdo je srbske vojske poslal v Zagreb, na Reko in v Ljubljano? Mar je to zahtevala politika velikosrbskega radikalnega partikularizma? In ali niso radikalni ministri kot vršilci kraljevske oblasti sestavili kraljevi odgovor na adresu Narodnega vječa in v tem odgovoru ustvarili podlago za ujedinenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev? Brez njih bi se stvoritev edinstvene države SHS takrat ne mogla izvršiti. Zato pač zaslužijo ob enem s stranko, kateri pripadajo, vse drugo prej nego osumljanje, da so bili protivniki ujedinenja.

— **Iz ukrajinske narodne republike.** Stanislava, 16. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Direktorij ukrajinske narodne republike je obnovil zakon osrednje rade o narodni avtonomiji za manjšine v Ukrajini. Hetman je ta zakon suspendiral. Obnovili so židovsko ministristvo. Imenovanje poljskega in ruskega ministristva je odvisno od ravnanja Poljakov in Rusov.

— **Ukrajinci v Marmaros-Szigetu.** Budimpešta, 16. jan. (Lj. k. u.) — (Brezžično.) Ukrajinske čete so vkorakale v Marmaros-Sziget. Poveljnik je tamošnjega ogrskega vladnega komisarja prosil pomoči, da preprečijo vkorakanje Rumunov ali Poljakov. Rumunske čete korakajo proti Marmaros-Szigetu in njihove sprednje straže so dosele do občine Aknasugatag. Pričakuje se, da se bodo v par urah spopadle ukrajinske in rumunske čete. — Ukrajinci nameravajo zasesti vso Rusko Krajino. Za 21. t. m. je sklican velik ukrajinski narodni shod, da proglasi odcepitev Ruske Krajine od Ogrske. Poljaki zahtevajo od ogrskih oblasti orožje in oklopne vlake, da jih uporabijo proti Ukrajincem.

— **Ameriške komisije na Ogrskem.** Budimpešta, 16. jan. (Lj. k. u.) — (Brezžično.) Ameriška politična komisija pod vodstvom profesorja Colliageia je dospela v Budimpešto. V imenu predsednika Karolyija je komisija pozdravil državni tajnik Balogh, ki je izvajal, da Ogrska ne pričakuje od komisije nič drugega kot pravičnost. Ogrska ve dobro, da sloni vse na nepristranosti Amerikancev. Profesor Collidge se je zahvalil in poudaril, da je prišla komisija na Ogrsko z namenom, da se pouči o razmerah. Opoldne je predsednik Karolyi sprejel komisijo.

— **Karolyi proti generalu Mackensenu.** Dunaj, 17. jan. (Lj. k. u.) »Fremdenblatt« poroča iz Budimpešte: Grof Karolyi je dal povelje za strogo postopanje proti generalfeldmaršalu Mackensenu, ker se boji njegove udeležbe na protirevolucionarnem gibanju.

— **Železniška zveza med Bukareštom in Parizem.** Praga, 16. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Železniška zveza med Parizem in Bukarešto se bo otvorila dne 10. januarja.

— **O umoru Liebknichta in Roze Luksemburške.** Berlin, 16. jan. (Lj. k. u.) »Achtuhr-Abendblatt« objavlja o aretaciji Liebknichta in Roze Luksemburške nastopne podrobnosti: Takoj ko je dospela vest, da se Liebknicht in Luksemburgova nahajata v stanovanju obitelji Markussohnove, so vojaki meščanske brambe udrti v stanovanje, ne da bi jih kdo oviral pri tem. Med tem se je vrnil mladi Markussohn, urednik lista »Die rote Fahne«. Ko je zapazil stražo, je hotel pobegniti, pa so ga prijeli. Ko so odvedli Liebknichta in Luksemburgovo iz stanovanja, je vojaštvo natančno preiskalo stanovanje in našlo spise s podpisom Radekovim, poročila o sejah sovjetov in dr. Poleg tega so zaplenili večjo svoto denarja. Na dvorišču je stal voz za prevažanje pohištva, v katerem so se nahajala motorna kolesa, streljivo in strojnice. Danes popoldne so ponovno preiskali stanovanje. V mrtvašnico, kamor je bilo oddano

truplo Liebknichtovo, je tekom popoldneva prihajalo ogromno število njegovih pristašev, pa jih niso pustili k mrtliču. Ko se je dognala osebnost Liebknichtova, so truplo odstranili iz mrtvašnice.

— **Pogodba o podaljšanju premirja podpisana.** Berlin, 17. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Pogodba o podaljšanju premirja se je včeraj podpisala v Trieru. Nemčiji se je posrečilo, doseči gotova zboljšanja v pogodbi.

— **Odredbe zaradi umora Liebknichta.** Berlin, 16. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Vest o nasilni smrti Liebknichta in Roze Luksemburške je pri vladi vzbudila največje presenečenje. Govori se, da bo mogoče vlada odstopila. Vsi člani kabineta so bili pozvani v Berlin. Pozno ponoči se je vest o krizi vlade potrdila. Vlada je uvedla najstrožje preiskave, da se dožene, če je vojaško spremstvo, moštvo in častniki, varovalo Liebknichta in Roze Luksemburg ter vršilo svojo dolžnost. Častnik, ki je stražil Roze Luksemburg, je bil suspendiran, da se bo moglo dognati, zakaj ni rabil orožja v varstvo Roze Luksemburg.

— **Strah pred boljševiki.** Berlin, 17. jan. (Lj. k. u.) Dopisnik dunajske »Neue Freie Presse« poroča, da postaja vedno večja nevarnost, da uderejo ruski boljševiki v nemško ozemlje. Ruske boljševiške čete so le okolo sto kilometrov oddaljene od vzhodne pruske meje. Obmejna mesta se nahajajo v resni krizi kakor za časa ruske invazije. Vlada smatra za najnujnejšo nalogo, odrediti proti tej nevarnosti najstrožje odredbe.

— **Špartakovci gospodujejo v Düsseldorfu.** Berlin, 16. jan. (Lj. k. u.) »Achtuhr-Abendblatt« poroča iz Düsseldorfa: Včeraj je prišlo tukaj do spopadov, v katerih je bilo 12 oseb ubitih. Do sedaj je bilo 40 oseb ubitih. Düsseldorf terorizira približno 2000 Špartakovcev.

— **Mir v Berlinu.** Berlin, 16. jan. (Lj. k. u. Brezžično.) Višji poveljnik, poverjenik Noske, je izdal proglas na berlinsko prebivalstvo, v katerem pravi: Zasedanju mestnega dela Moabita je na široki črti sledil prihod znatnih čet v mesto. Vsi zahodni predkraji so deloma od vojaštva, deloma od narodne brambe zasedeni. Proglas poudarja, da te čete niso orožje protirevolucije, temveč so prinesle le osvobojenje od nezaslišanega terorizma. Neobhodno zavarovana mora biti varnost življenja in imetja, svoboda časopisja in najvažnejša državljanska pravica, volitev v narodno skupščino. Proglas prepoveduje nadalje vsako zbiranje na cestah. — Pri hišnih preiskavah so našli te dni okroglo 1500 pušk, 4 strojnice, mnogo samokresov in municije.

— **Davčne odredbe berlinske vlade.** Berlin, 16. jan. (Lj. k. u.) — (Brezžično.) Kot prvi korak v izvedenju svojega davčnega programa je državna vlada objavila dva zakonska načrta. Prvi odreja zopetno izredno oddajo premoženja, kakor leta 1918., in sicer za leto 1919. Drugi vavčji zakonski načrt predvideva oddajo vsega tekom vojne nastalega prirastka na premoženju. Ta vojni premoženjski prerastek se bo zelo strogo obdačil. Nad 500.000 mark se mora ves oddati. Najvišji prirastek na premoženju, ki ostane po odbačenju, ne sme presegati svote 199.500 mark.

— **Ustava Luksemburške nespremenjena.** Pariz, 16. jan. (Lj. k. u. Brezžično.) Ustava Luksemburške. Po živahni razpravi je luksemburška poslanska zbornica sklenila, da se vrne k stari ustavi in je velikovojvodski prestol ponudila princesi Šarloti Adelgundi.

— **Umrljivost na Nemškem.** Ker se je v dosedanjih poročilih in pregledih pokazalo, kako velik je bil vpliv sovražniške blokade na umrljivost v Nemčiji, izdeluje sedaj državni urad za zdravstvo natančen pregled o umrljivosti civilnega prebivalstva za vojne v vsej državi. Potrjuje se, da je bil prirastek mrtvih slučajev v prvih dveh letih vojne zmeren. Od konca leta 1916. pa so se smrtni slučaj izredno pomnožili. Skupno število vsled slabih prehranjevalnih razmer nastalih smrtnih slučajev med civilnim prebivalstvom je pri zelo zmernem presojanju naraslo na več stotisoč.

— **Polkovnik House umrl.** Haag, 16. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk. urad poroča: Vesti iz Pariza poročajo, da je zaupnik Wilsona, polkovnik House, nenadoma v Parizu umrl.

— **Za protektorat Armencev.** Haag, 16. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Glasom poročila »Daily News« iz Newyorka zahteva približno 10.000 ameriških Armencev, naj se prevzame Francija, temveč Anglija protektorat Armeni. Ustanovil se je komite, ki se bo zavzel za svobodo Armencev.

— **Angleški narodni vojni sklad.** London, 16. jan. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada nazonanja zakladni urad, da znašajo podpisi za narodni vojni sklad, ki se ga podpisuje izza

1. oktobra 1917, 1500 milijonov funtov šterlingov. S tem se je dosegel rekord, ki prekaša četrto ameriško vojno posojilo za nad sto milijonov funtov.

„Terorizem v Zagorju ob Savi.“

Iz Zagorja ob Savi nam pišejo:

S tem naslovom je priobčil »Slovenski Narod« v 12. številki notico, na katero moramo dati javnosti nekaj pojasnila. Ne prepiramo se radi z ljudmi kalibra zagorskih naprednjakov, ker tako nedostojnih, nenačelih in podivjanih, fanatičnih ljudi nima menda ves svet.

Prepričani smo, da jih nima nobena stranka na Slovenskem in tudi ne Jugoslovanska demokratska stranka, razen v Zagorju, ker če bi imela povsod take pristaše, potem bi lahko pričakovali vsak dan liberalni pogreb. Vam socialistom očitajo terorizem, ali resnica je ravno nasprotna. Socialdemokratje nikogar ne terorizirajo; vsako priredbo, ki jo napravijo gospodje liberalci, pustijo socialdemokratje popolnoma v miru. Vseh shodov, kar so jih priredili, se od nas nihče ni udeležil. Nikomur nismo branili iti na njihove shode. Veselic, ki jih prirejajo kar po dve na teden, jim noben socialdemokrat ne moti. Po cele noči kriče po cestah kakor bi noreli, naši delavci se izogibljejo, da ne pridejo s temi liberalnimi pijanci skupaj. Po raznih gostilnah popivajo in delavce pijani nadlegujejo tako kot je storil nedavno liberalni pristaš Brvar v gostilni pri Jerneju Zajcu na Obreziji, ki je poštenega kmečkega fanta Rogliča, ki dela v rudniku, začel zmerjati, zakaj ne pristopi jugoslovanski demokratski stranki. Roglič ga je mirno zavrnil, češ, pusti me pri miru, jaz vem, kam spadam, ker sem delavec. Nato pa ga je pijanček ad hoc začel zmerjati, da je butec, osel itd., ter je mirnega fanta končno res naprosil, da mu jih je naložil nekaj po jeziku, tako da je imel nekaj dni otekle ustnice. Ali bi se kdo temu čudil? Ali ni dobil možic, kar mu je šlo.

Zakrivil je to Brvar čisto sam, ker ni dal drugače miru. Ali je zaradi takega posameznega prepira potem treba zmerjati celo stranko, ko je vrhutega zakrivil to, kar se je zgodilo, edino liberalec sam.

Nadalje očita pisec socialistom, da ne pustijo njihovih pristašev pri miru. Za božjo voljo, gospodje liberalci, ne lažite svetu, da imate med delavci kakšnega svojega pristaša, ki ga delavci terorizirajo. Poznamo samo tri rudarje in pa okolo deset drugih ljudi pri rudniku, ki so vaši pristaši in tistih pa itak nihče ne pogleda, ne pa da bi jih še teroriziral. Vsi drugi delavci pa Vas ne marajo. Saj vendar veste že desetletja, da nimate v Zagorju nikakršnih pristašev. Ali se ne spominjate več na prve volitve 1907, ko so takrat socialni demokratje v Zagorju dobili od pet- do šeststo glasov, vi v Zagorju 2, v Aržišah pa 5 glasov. Da, celo pri volitvah v kmečki kuriji so dobili socialdemokratje večino in sedaj pa naenkrat hočete svetu dopovedati, da imate v Zagorju med delavci pristaše in da jih socialdemokratje terorizirajo. Res je, da je strokovno društvo rudarjev v letih 1917 in 1918 poskočilo od 300 na 1000 članov, toda ne zato, ker bi socialdemokratje koga terorizirali, temveč zato, ker je edino socialdemokratsko strokovno rudarsko društvo med vojno storilo vse za rudarje, ter da se je njihovo plačilo izboljšalo in da so jih varovali pred nesramnim staroavstrijskim podjetniškim izkoriščanjem, dočim ste Vi, liberalci, delavce le odirali in z Vašimi vojnimi dobički po gostilnah pijančevali. Prav tako je zlagano, da so delavci komu rekli, da če se v osmih dneh ne organizira, ga zapode od dela; da Vas pa delavci sovražijo, to pa nismo krivi mi socialisti, temveč vi, gospodje liberalci, sami. Vsaj veste, da ste imeli prej tudi v občinskem odboru 16 vaših zastopnikov in socialisti samo osem. Sedaj pa nimate več večine. Ali smo tudi to mi socialisti zakrivil? Da vas ne marajo več kmetje, da so vas zapustili razni obrtniki, to so zakrivil Vaši grehi, ne naši; tudi naša zasluga, da. Vaša stranka poginja, poginili boste tudi vi na lastnem gnoju, ki smrdi do neba, zato pa vse beži od Vas. Od leta 1915 imate občinsko aprovizacijo in po sklepu občinskega odbora je občina odgovorna za eventualno izgubo. Predložiti bi morali občinskemu odboru vsako leto obračun, a potekla so štiri leta, obračuna pa še ni niti enega. V letu 1918., aprila meseca, je občinski odbor sklenil z 11 glasovi proti 10, da se morajo računi v štirih tednih predložiti, ali še danes jih ni. Kako delate pri aprovizaciji mesa? Ali ne dajete svojim pri-

stašem pri zadnjih vratih kolikor hočejo, sprejaj pa čakajo reveži zaman? Ali ni nesramno, če vpijete, da naj jedo steklarji mačke, rudarji pa konjsko meso? Ali mislite, da si s tem ne nakopljete sovraštva? Skratka sovražijo vas delavci, kmetje in tudi precej obrtnikov. To sovraštvo pa ste si nakopali čisto sami; zaradi tega pa ni lepo, da sedaj kaj očitete socialistom.

Glede staroavstrijskih patriotskih znakov pa, gospodje, le počasi. V nobeni občini, če je bila še tako Šusteršičeva, niso tako vsiljevali znake kakor v zagorski, ki ji je bil na čelu liberalni Koprivc. Torej, če so imeli razni socialisti tudi patriotske znake, so jih imeli zaradi tega, ker ste jim jih vi, liberalci, vsilili za drag denar. Nosili jih pa socialisti niso, pač pa ste jih vi, ki ste bili zvešči obiskovalci cesarskih maš na razne habsburške godove, posebno oni gospodje, ki so se rešili vojaščine s hlinjenjem in patriotsko vdanostjo. Naši zaupniki in Čobal se niso udeleževali procesij, tudi ne vpili živijo cesar Franc Jožef, kakor so to delali razni gospodje na Koprivčevem pragu. Kakor ste se nedavno hlinili staroavstrijskemu habsburškemu sistemu, tako danes kričite po policiji, ki naj pride in pozapre vse socialiste. Ali nimate nobenega sramu, da ste postali nasledniki stare Ornikove nemškutarske stranke, ki je šla še maja meseca prosit za policijo proti Slovencem. Kakor so izginili iz političnega obzorja Orniki, tako bodete izginili zagorski liberalci, ki niste nič boljši, kakor so bili stari nemškutarski patriotje. Kar pravite glede Srbov, da se vpije po Zagorju proč s Srbi, pa bi Vas že prosili, da nam poveste, kdo da je tako vpil. To ni samo nesramno, marveč tudi zlagano. Da pa smo republikanci in če je kdo zavrnil živela republika, to pa, gospodje, ne bomo vas vpraševali. Mi smo bili republikanci, ko ste vi bili stari patriotski Habsburžani, ki ste sprejemali z zastavami na zagorski postaji celo mrtvega Habsburžana Ferdinanda, in bomo ostali republikanci, če ste vi še tako zagrizeni jugoslovanski monarhisti.

Dopisi.

Iz tovarne Samassa v Ljubljani. Kovinarji omenjenega obrata se danes začudeno spogledujejo, ter sami sebi ne verujejo ali je res ali ne. Stvar je namreč sledeča: V soboto je tovarna odpovedala delo modelnemu mizarju sohr. Šešku, pod pretvezo, da nima zanj dela, da že eno leto na njegovo delo doplačuje. Ko je organizacija izvedela za to, je koj vse potrebno ukrenila, da g. Samassa preklično odpoved. Najprvo so šli zaupniki iz tovarne ter so mu dopovedali, da ni lepo, če sohr. Šeška ob tem času odpusti, ko momentano tudi drugod ni dela, in da ni v nobenem oziru socialno, da ga po 28 letih vrže brez vzroka na cesto. Gospod Samassa je vztrajal na odpovedi iz navedenega vzroka. Nato se je organizacija obrnila na obrtnega nadzornika ter ga naprosila, naj intervenira pri Samassi, ker to vendar ne gre, da bi se sedaj, ko so delavci vso svojo moč in vsa najboljša leta izgubili pri njem, ter mu pripomogli, da je postal milijonar, kar na cesto pometali. Inž. Štebi kot obrtni nadzornik je šel radevolje k tovarnarju intervenirati. Ni pa mogel pregovoriti Samassa, da bi preklical odpoved, pač pa je dosegel, da ga bo gosp. Samassa še tri tedne podpiral s pet kronami na dan. Zvečer so zopet zborovali zaupniki vseh ljubljanskih kovinskih obratov na katerem se je sporočno uspeh obeh intervencij, ter se je izreklo obrtnemu nadzorniku zahvalo za njegov trud. Po skoraj dvehurni razpravi so se izrekli kovinarji vseh ljubljanskih obratov solidarne, ter se je sklenilo, da se odgovor gosp. Samassa ne vzame na znanje, ker nima nobene prave podlage. Sklenilo se je, da se pošlje gosp. Samassi ultimativni dopis. Deputacija kovinarjev, ki je nesla pismo tovarnarju, je gosp. Samassi dopovedala, da se igra z razburjenim delavstvom. Na ta dopis je gosp. Samassa doposlal sledeče pismo:

Ljubljana, 15. januarja 1919.

Osrednje društvo kovinarjev in sorodnih strok
v Ljubljani.

Z ozirom na razgovor z Vašimi zastopniki sem pripravljen odpoved zoper modelnega mizarja Ivan Šeška zaenkrat nazaj potegniti, to pa za tako dolgo, da si kje drugod dobi kakšno delo, ter mu bom pri tem pomagal, in pod pogojem, da mi oddelek za javna dela in obrt en primeren del Šeškove plače povrne. Jaz se bom tozadevno koj obrnil do vlade.

Spoštovanjem

Max Samassa.

Odgovor gosp. M. Samassa je tak, da bodo morali kovinarji še enkrat govoriti, ter prav pošteno obračunati z njim. Gosp. Samassa morda še vedno misli, da je na Dunajski cesti še gosp. Oskar Theiss podpolkovnik, da bo lahko kar telefoniral, pa bodo že stali bajoneti na dvorišču, ter da bo še vedno lahko delavce v »Schützen-

graben« pošiljal kot jih je. Gospod Samassa, bodite pameten, sicer bodo delavci nekoč pri Vas pometali tiste protidelavske tuje ljudi iz tovarne. H.

Dnevne vesti.

— **Osemurnik na železnicah.** Z 20. t. m. se upelje začasno za vse delavske kategorije pri železnicah 8urni delavnik. Narodna vlada pozivlje upravo državne in južne železnice, da se glede delavne dobe pri vseh ostalih kategorijah uslužbenstva medsebojno posvetujeta in varujoč prometne in upravne železniške interese našega ozemlja pripravita dogovorno z zaupniki uslužbenstva primerne predloge.

— **Draginjske doklade** državnega uradništva in nameščenstva. Glasom sklepa Narodne vlade od 17. januarja se predlaga belgrajski vladi 50 % povišanje draginjskih doklad državnih nameščencev in uradnikov.

— **Ljudsko izobraževalno društvo »Akademija«** opozarja na kurze v zimskem tečaju, ki so objavljeni na lepakih in naznanja, da se prične jezikovni kurzi šele s tednom po 26. januarju in ne kakor je bilo na lepakih naznanjeno prih. teden z 20. januarjem. Higienični, matematični in astronomski kurzi se začno šele s februarjem. Natančneje, katerega dne, se objavi v časopisih. Dalje se opozarja, da si vsak obiskovalec jezikovnih kurzov natančno zapomni tekočo številko prigrasnice, ker si bodo g. profesorji po izobrazbi razdelili poslušalce. **Priglasite k jezikovnim kurzom se sprejema le do včetršja 23. januarja t. m. in ne pozneje** pri posameznih urah, k vsem drugim kurzom do 1. februarja. Odbor.

— **Oblačilna poslovalnica za Slovenijo** s sedežem v Ljubljani naznanja beguncem na deželi, da dobe izkaznice za obleko pri svojih presojevalnicah za izdajanje izkaznic. Za slučaj, da pridejo v Ljubljano, naj se zglasujejo po izkaznice v sledečem redu: Begunci, ki spadajo pod okrožje glavarstva v Kočevju od 20. do 25. t. m., v Litiji od 27. do 31. t. m., v Krškem od 3. februarja do 8. februarja, v Novem mestu od 10. februarja do 15. februarja 1919. Begunci drugih okrajnih glavarstev pa od 17. februarja do 22. februarja.

— **Žigovanje bankovcev.** Občinstvo se opozarja, da se bodo v nedeljo žigosali bankovci samo od 9. do 12. dopoldne. Od torika, dne 21. januarja do včetega 2. svečana se bo žigovalo samo pri osmih komisijah od 9. do 1. ure in se občinstvo opozarja na tozadevni razglas.

— **Cenzura inozemskih pisem.** Do nadaljnjje odredbe se morajo oddajati pisma, ki so namenjena v inozemstvo, odprta in opremljena z odpošiljateljevim naslovom. Pisma, ki jih cenzurne oblasti niso zaznamovale za dopustna, se ne odpošljejo, oziroma ne dostavljajo.

— **Kovinarji v Ljubljani za mladino.** Zadnjič so poročali, da so kovinarji podarili 129 K, danes dostavljamo, da so kovinarji v avtodelavnicah (artiljerijska delavnica) zopet poklonili kovinarski organizaciji 153, torej skupaj 282 K z željo, da seta znesek porabi izključno za mladino. Odbor bo ustregel želji zavednih tovarišev v popolnem obsegu in želi, da bi storili tudi drugi delavci enako.

— **Drzna lopovščina v Šiški.** Drzna lopovščina se je zgodila dne 10. grudnia 1918 na glavni cesti v Šiški. Med 6. in 7. uro zvečer je peljal Rus Ivan Mašin s parom konj, nizkih belcev, iz mesta. V sredi Šiške ga ustavita nek štabni narednik, visoke postave, podolgovatega obraza v dolgem plašču in še drug narednik, majhen, širokih prs in črnih malih brk. Zahtevala sta takoj s strogim glasom legitimacijo od voznika. Ko jo ta pokaže, izjavita, da ni veljavna, vržeta Rusa z voza, se vsedeta na voz ter oddirjata proti Št. Vidu. Rus teče do svojega poveljstva, javi tam zadevo, vzame nato konja rjavca z gigom (dvokolesnim vozičkom) ter dirja za njima proti Št. Vidu. Onkraj Št. Vida ju dohiti. A ko ga spoznata, nameri štabni narednik nanj s puško, narednik pa skoči z voza ter mu nastavi bajonet na prsi, ter zahteva, da takoj stopi z voza. Rus, ki je bil brez orožja, se je udal, nakar je narednik skočil na voz. V diru sta oba lopova pognala proti Gorenjski. Kdor zamore podati o navedenem slučaju kako pojasnilo, naj se oglasi pri Vojaškem sodišču SHS v Ljubljana, Poljanska cesta 13, III. nadstr., števiska 36. Zlasti se prosi, da se ravnotam pisмено ali ustmeno naznani bivališče Rusa Ivana Mašina.

— **Čudni pojmi!** K nam prihajajo begunci iz tujih dežel obenem uslužbenci, kateri so bili

bodli v zasedenem ozemlju ali v nemški Avstriji stalno nastavljeni in so tu brez stanovanja, katerega vsled pomanjkanja ni zadobiti. Vršili so se javni shodi na katerih se je ožigosalo ravnanje nove državne uprave, ali vse skupaj je glas vpijočega v puščavi. V »Slovenskem Narodu in »Slovincu« z dne 17. I. 14. številka se pa še vedno berejo oklici, ki obljublajo do 500 kron nagrade onemu, ki preskrbi stranki stanovanje. Delavec, nastavljenec, kateri nimatakega imetja, pa je prepuščen samotastni pomoči, ker se uprava ne pobriga zanj. Ali bo res potrebno, da se razvije boj, ki bo odločal delavcu v prid? Ne igrajte se, kajti kri ni voda; tudi v nas bo vzkipela, ako se bodo delavci in nastavljenci tako prezirali. Taki oklici žalijo delavski stan, ki že od začetka vojne največ trpi.

— **Išče se begunska rodbina,** obstoječa iz dveh do štirih članov, ki je vajena obdelovanja vinogradov na zelo dobro posestvo, pod zelo ugodnimi pogoji. Rodbina je lahko tudi invalidska. Natančnejša pojasnila daje »Posredovalni urad za begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38/1«.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. Danes, v soboto, se uprizori J. Vojnovičeva drama »Smrt majke Jugovičev« izven abonementa. Predstava se prične ob pol 8. zvečer. — V nedeljo, 19. t. m., popoldne ob pol 3. burka »Charlejeva teta« izven abonementa. — Zvečer ob pol 8. Smetana: »Prodana nevesta« za abonement »B«. — V ponedeljek, 20. t. m., ob pol 8. zvečer Vojnovičeva drama »Smrt majke Jugovičev« za abonement »C«. — V torek, 21. t. m., Čajkovskega opera »Onjegin« ob pol 8. zvečer za abonement »A«. — V naslovni vlogi Vojnovičeve drame »Smrt majke Jugovičev« nastopi g. Zofija Borštnik-Zvonarjeva kot g o s t.

Zadnje vesti.

Zastopniki Jugoslavije na mirovni konferenci.

Belgrad, 17. januarja. (Lj. k. u.) Ljubljanski korrespondenčni urad je dobil vest iz Pariza, da je bivši ministrski predsednik Pašić sporočil francoskemu ministru za zunanje stvari, Pichonu, da bodo zastopali Jugoslavijo na mirovni konferenci Pašić, dr. Trumbić in Vesnić. Jugoslovanski dopisni urad v Belgradu je pooblaščen, da to vest odločno dementira, ker je zastopnike za mirovno konferenco določil ministrski svet, in sicer Nikola Pašića, dr. Trumbića in dr. Ivana Žolgerja.

Wilson reši jugoslovansko-italijanski spor osebno?

Curich, 17. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Govori se, da bo predsednik Wilson osebno poizkušal rešiti jugoslovansko-italijanski spor.

Nota Nemške Avstrije.

Dunaj, 17. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Državni urad za zunanje stvari je dunajskim misijam nevtralnih dežel poslal cirkularno noto s prošnjo, naj jo oddajo z Avstro-Ogrsko vojujočim se silam. V noti se natančno razjasnjuje nemško-avstrijski konflikt z jugoslovansko vlado. Nota povdarja, da je nemško-avstrijsko vlado vsikdar vodilo stremljenje, dotlej, ko sporne meje uredi rek mirovne konference, izbegavati vsak spopad s tem, da se točno drži demarkacijske črte. Trditev jugoslovanske vlade, da je Nemška Avstrija v gotovih delih Koroške z brutalno silo napadala slovensko prebivalstvo, je povsem kriva. Odpor jugoslovanske vlade je doslej onemogočal pogajanja. Zasedba čisto nemških mest in vasi je naposled prebivalstvo prizadetih krajev tako razjarila, da se kljub pomirjevalnim poizkusom nemško-avstrijske vlade izbruh ljudske nevolje ni dal preprečiti. Nemško-avstrijska vlada je ponovno potom švicarske in švedske vlade ententi stavila predlog, naj bi se sporno ozemlje nevtralizovalo in naj bi zlasti Celovec in Beljak zasedle britske ali ameriške čete. Pa doslej ni mogla doseči nič drugega razum odgovor, da se njen predlog v resno uvaževanje sporoči ententni konferenci v Parizu. Razvidno je, da si je nemško-avstrijska vlada vsekdar prizadevala, doseči mirno rešitev tega vprašanja, in da povodom pogajanj zaradi prevoza živil storjene obdolžitve prav tako nasprotujejo resnici, kakor vsa ostala očitanja in trošenja, ki jih zoper nemško-avstrijsko vlado razširja jugoslovanska vlada. Hkrati s to cirkularno noto je nemško-avstrijski državni urad za vnanje stvari Narodni vladi v Ljubljani in v Zagrebu poslal protestno noto, v kateri ugovarja zoper zajetbo radgonskega podžupana dr. Kamnerja kot talca in izraža nado, da bodo velikovski in radgonski talci kmalu na svobodi. Razentega je nemško-avstrijska vlada naprosila dunajskega jugoslovanskega poslanika, naj bi pri svoji vladi posredoval v prilog mariborskemu evangelijskemu pastoru dr. Mahneru, da ga izpuste iz zapora, v katerem je že od 29. grudnia in iz katerega ga ne, češ, ker se je bati, da bi zopet začel nastopati, kakor je nastopal prej.

Italijanski socialisti za sporazum.

Budimpešta, 17. januarja. (Lj. k. u.) »Az Est« poroča iz Chiasso: V Italiji se neprestano širi propaganda na korist Wilsonovih načel in za zmanjšanje italijanskih aspiracij. O teh vprašanih je imel bivši minister Bissolati predavanje v italijanskem gledališču Scala. Vršila pa so se tudi velika narodna zborovanja v Florenci, kjer je govoril Guglielmo Ferrero, in v Turinu, kjer je govoril reformistični socialist Canepa. Oba sta predavala v istem smislu kakor Bissolati v Milanu. Italijani morajo pustiti svojo imperialistično politiko, ker se bo sicer zapletla v vojno z Jugoslavijo.

Novi poljski kabinet.

Varšava, 17. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Novi kabinet je sestavljen takole: Predsedstvo in zunanje stvari Paderowski, notranje Stanislaw Wojciechowski, pravosodje Leon Supinski, trgovina Hencia, železnice Stanislaw Janicki, socialno skrbstvo Iwanowski, pošta in brzojav Linde, bogočastje Przesnicki, javna dela Prachnik, vodja prometnega ministrstva Eberhardt, finance Englisch, prehrana Minkiewicz, javno zdravstvo Janiszewski, vojne zadeve polkovnik Wrocinski. Naučni minister bo imenovan kasneje.

Program poljske vlade.

Varšava, 17. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk. urad poroča: Vlada je danes objavila svoj program, ki obseguje med drugim: izvedbe volitev v zakonodajni deželni zbor, ki se sestane dne 9. februarja, obramba ogrožene domovine, takojšnja pomoč potrebnim prebivalcem dežele, obnova opustošenih pokrajin, racionalna finančna politika z zunanjimi in notranjimi posojili, pravično obdačenje, vzdrževanje miru in reda v državi. Da se vse to doseže, je nujno potrebno, da se uravna razmerje do zmagovalnih ententnih držav, in sicer na podlagi svečane izjave, da je poljska republika zaaveznik entente.

Novi italijanski kabinet.

Chiasso, 17. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Novo italijansko ministrstvo je sestavljeno takole: Orlando, predsednik in notranje, Villa, podpredsednik in pravosodje, Sonnino, zunanje zadeve, Springher, zaklad, Meda, finance, Bonomi, javna dela, Girardini, civilno in vojaško skrbstvo, Del Bono, mornarico, Zuppelli, poljedelstvo, Fere, pošta, Berenini, nauk, De Vite, transporti. Vojni minister še ni imenovan; kandidata sta Ciardino in Bodario.

Internacionalna socialistična konferenca.

Pariz, 17. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Henderson je v pogovoru z zastopnikom lista »Humanite« izjavil, da se bo internacionalna socialistična konferenca pričela 27. januarja. Henderson odide danes s Huvamensom v Bern.

Proglas neodvisnih socialistov v Nemčiji.

Berlin, 17. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad javlja: Vodstvo neodvisne socialistične stranke poziva povodom smrti Liebknechta in Roze Luksemburgove delavce k protestnemu štrajku. Proglas pravi med drugim: Nezasišane stvari se godijo v Berlinu. Niti pod Viljemom I., niti pod Viljemom II. ni bilo take strahovlade kakor sedaj. Dogodil se je strašni zavrtni umor na Liebknechtu in Rozi Luksemburgovi. Ugotovilo se je, da je bil Liebknecht ustreljen od spredaj. Na čelu ima majhno odprtino, kjer je krogla vdrla, in večjo na zatilniku, kjer je izstopila iz rane. Roza Luksemburgova pa je meščanska sodrga bila do smrti na zverinski način in jo umorila. Vlade čete, ki sta ju aretirale in ki bi ju morala braniti, so dopustile, na sta ju na tak kanibalističen način ubili. Edino orožje, ki vam preostaja, proletarci, da se branite delati onim, ki mirno dopuščajo taka grozodejstva. Strnjeni stopite v stavko in protestirajte tako proti gospodstvu vojaške monarhije. Proč z vlado Ebert-Scheidemanna!

Novi pogoji alirancev Nemčiji.

Trier, 17. januarja. (Lj. k. u.) Dun. k. u. poroča: Za podaljšanje premirja za en mesec je maršal Foch v imenu alirancev stavil tele pogoje: Za kazen, ker niso oddali zadostnega števila lokomotiv in železniških voz, morajo Nemci oddati še nadaljnih 500 lokomotiv in 1900 vagonov. Razen tega morajo Nemci oddati nastopne poljedelske stroje in poljedelsko orodje v dobrem stanju in z vsemi, za 18 mesečni obrat potrebnimi nadomestki, in sicer do 15. februarja: 400 skupin parnih plugov, 6500 sejalnih strojev, 6500 strojev za pognojevanje, 6500 orala, 6500 brabantskih plugov, 12.000 bran, 6500 rezalnih bran, 5000 valjarjev, 2500 kosilnih strojev, 2500 obračevalcev sena in 3000 povezovalnih kosilnic. Vse te predmete morajo Nemci izročiti, tudi ako vrnejo poljedelski material, ki so ga bili pobrali in odnesli, ali pa storili nerabnega. Kot garancijo za izpolnitev teh novih pogojev si vojaško poveljstvo pridržuje pravico, zasesti del štrasburške trdnjave, ki ga tvorijo utrdbe na renskem desnem bregu, in pa 5 do 10 kilometrov široki ozemeljski pas pred temi trdnjavami.

Nemški mirovni delegati.

Berlin, 17. januarja. (Lj. k. u.) Glasom Wolffovega urada se je državna vlada v svoji zadnji seji, ki ji je prisostvoval državni tajnik za vnanje stvari, bavila s sestavo delegacije za mirovno konferenco. Za voditelja odposlanstva je določila državnega tajnika za vnanje stvari grofa Brockdorff-Rantzaua in pa ljudskega poverjenika Scheidemanna. Prideljen jima bo štab diplomatskih, gospodarskih in pravnopolitiških referentov. Sestavljeno bo odposlanstvo tako, da bo zrcalilo sestav nove Nemčije. Dosegel se je sporazum tudi o smernicah, ki bodo vodile to nemško zastopništvo.

Sest milijonov škode.

Berlin, 17. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Pri berlinskem magistratu so do včeraj naznaili terjatve odškodnine v znesku 6 milijonov mark, za škodo povzročeno pri zadnjih špartakovskih nemirih.

Amerika za Evropo.

Washington, 17. januarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Finančni odsek senata se je izjavil za to, da naj se dovoli znesek enega milijona dolarjev za zmanjšanje lakote v Evropi.

Aprovizacija.

Liptavski sir se prodaja v vojni prodajalni v Gosposki ulici.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petecan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani

- Za inženerije -

Stavbeni in strojni inženerji z dovršenimi akademskimi študijami, kateri žele vstopiti k južni železnici, naj se zglase pri Ing. I. Šega, strojnemu referentu juž. želez., glav. kolodvor.

Ing. I. Šega s. r.

glavni kolodvor.

Št. 26/S.

Razglas.

Po deželi se še nahajajo nekateri vpoklicanci letnikov 1895—1899, ki se niso odzvali pozivu. Dotičniki se bodo s silo pritirali v vojaško službo ter bodo kot ubežniki najstrožje kaznovani po vojnih postavah.

Strogo bodo kaznovani tudi oni, ki dajejo tem ubežnikom potuho s tem, da jih imajo v službi, jih hranijo, skrivajo ali jim prigovarjajo, naj ne odrinejo v vojaško službo.

Ljubljana, dne 15. prosinca 1919.

Vojno dopol. poveljstvo Ljubljana.

Razpis.

Popolniti je 12 službenih mest za provizorne strežnike moškega spola v deželni blaznici na Studencu. S to službo je spojena pravica do prostega stanovanja (brez družine), hrane, službene obleke in nagrade mesečno 60 K v prvem letu, 80 K v drugem letu. Po dveletnem zadovoljivem poskusnem službovanju in po prestatnem strežniškem izpitu se bo kompetentnemu oblastvu predlagalo, da se strežniki stalno namestijo s pravico do časovnega napredovanja in starostne preskrbe. Začetna plača po definitivnem imenovanju znaša 1200 K; od 6. leta naprej imajo definitivni strežniki pravico do 8 v pokojnino vstevših triletnic po 150 K, tako, da bi znašala polna pokojnina po 30 letih definitivnega službovanja letno 2400 K; naravnalni užitki ostanejo kakor v prvih letih nespremenjeni. Za časa provizornega službovanja v prvih dveh letih velja za obojestransko odpoved 14 dnevni rok. V smislu službenih določil za provizorne strežnike prosilci ne smejo biti stari manj kot 25 in ne več kot 35 let. Prošnje, katerim je priložiti dokazilo, telesne sposobnosti, rojstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo ter spričevalo o npravnosti kakor tudi izkaz o dosedanem službovanju, je vlagati osebno pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani do 25. februarja 1919. Tam se dobivajo tudi podrobnejša pojasnila.

Št. 635.

Razglas

o nadaljevanju žigosanja bankovcev (popirnatoga denarja) avstro-ogrškega izvora v Ljubljani.

Vsled ukaza ministra za finance v Belgradu podaljša se rok za žigosanje bankovcev (popirnatoga denarja) avstro-ogrškega izvora do vštetelega 2. dne februarja 1919.

Sporazumno s predsedstvom SHS finančnega deželnega ravnateljstva naznanja, oziroma odreja zátoré mestni magistrat sledeče:

Vsak avstro-ogrski bankovec, ki do vštetelega 2. dne februarja 1919. ne bo ožigosan, izgubi vsako vrednost.

Žigosanje bankovcev se nadaljuje za vse v Ljubljani stanujoče posestnike popirnatoga denarja od torka, dne 21. januarja do vštete nedelje dne 2. februarja 1919.

Popirnat denar se bo žigosal zgoraj omenjene dni izvzemši petka 24. in petka 31. januarja 1919, ki sta na razpolago za krušne komisije samo še pri osmih komisijah, in sicer le od 9. zjutraj do 1. popoldne. Te komisije so:

Za I. okraj komisija v Mestnem domu, mala dvorana (načelnik Ludovik Dermelj).

Za II. okraj: komisija na Magistratu, občinska dvorana (načelnik Jernej Boltar).

Za III. okraj: komisija krušni lokal v Cerkveni ulici števil. 21 (načelnik Simon Punčuh).

Za IV. in V. okraj: komisija v Narodnem domu, mala dvorana (načelnik Arnošt Bezenšek).

Za VI. okraj: komisija v Rokodelskem domu, Komenškega ulica števil. 12 (načelnik dr. Franc Detela).

Za VII. okraj: komisija krušni lokal v gostilni Petra Štepiča v Spodnji Šiški (načelnik Ivan Petrič).

Za VIII. okraj: komisija v Jubilejski ubožnici, Japljeva ulica števil. 2, jedilnica (načelnik Ivan Lokar).

Za IX. okraj: komisija v krušnem lokalu pri Marenčetu, Dolenjska cesta števil. 20 (načelnik Anton Likozar).

Poleg tega imajo pravico bankovce žigosati tudi še sledeči zavodi in blagajne:

1. Mestna hranilnica ljubljanska,
2. Kranjska hranilnica,
3. Hranilnica kmečkih občin,
4. Kmetška posojilnica ljubljanske okolice,
5. Ljudska posojilnica,
6. Filijalka avstro-ogrške banke,
7. Kreditni zavod za trgovino in obrt,
8. Jadranska banka,
9. Ljubljanska kreditna banka,
10. Kranjska deželna banka,
11. Splošna prometna banka,
12. Češka industrijalna banka,
13. Hrška banka,
14. Kranjska deželna blagajna,
15. Mestna občinska blagajna.

Predpisi o načinu žigosanja ostanejo neizpremenjeni. Ves popirnat denar, ki ne bo do vštetelega 2. dne februarja 1919 do 1. popoldne ožigosan (štampiljan), izgubi vsako vrednost in ga nobena javna blagajna v Jugoslaviji ne bo več sprejemala ali zamenjavala.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 16. januarja 1919.

DR. ERNEST DEREANI,

strokovni zdravnik za očne, ušesne, nosne in vratne bolezni

zdravi odsleđ redno dop. in pop. Ljubljana, Frančiškanska ulica 4.

Čevli tovarne =

Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro- boks- in lak-usnja z usnatimi podplati se dobe po dnevnih cenah.

= Trpežni zimski =

iz fine teletine z gumijastimi podplati po K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

V zalogi Ljubljana na Bregu.

Pisarna za zasedeno ozemlje v Ljubljani rabi nujno

več prevajalcev za prevode iz slovenščine v hrvaščino.

Plača po dogovoru. Zglasiti se je v pisarni, Dunajska c. 31.